

OPĆE SMJERNICE
O PRIMJENI ZAKONA O MJERAMA OGRANIČAVANJA

Sadržaj

1. SVRHA SMJERNICA	3
2. ŠTO SU MJERE OGRANIČAVANJA	3
3. TKO DONOSI MJERE OGRANIČAVANJA	3
4. VRSTE MJERA OGRANIČAVANJA	4
4.1. Ograničenje raspolaganja imovinom	4
4.2. Zabrana ulaska sankcioniranih osoba na državno područje RH ili zabrana njihovog tranzita preko državnog područja RH	11
4.3. Potpuni ili djelomični prekid gospodarskih odnosa	11
4.4. Potpuno ili djelomično ograničenje trgovine, uvoza, izvoza, provoza, pružanja usluga te poštanskog prometa, prometnih, elektroničkih i drugih komunikacija	12
4.5. Embargo na oružje i vojnu opremu	12
4.6. Prekid diplomatskih odnosa	12
5. SUBJEKTI NA KOJE SE PRIMJENJUJU MJERE OGRANIČAVANJA	12
5.1. Općenito	12
5.2. Popisi subjekata na koje se primjenjuju mjere ograničavanja	12
5.3. Prava subjekata na koje se primjenjuju mjere ograničavanja	12
6. POVEZANE OSOBE	19
7. OBVEZNICI PRIMJENE MJERA OGRANIČAVANJA U SKLADU SA ZMO	20
7.1. Obveze obveznika postupanja u skladu s odredbama ZMO-a	20
7.1.1. Primjena mjera	21
7.1.2. Obavještavanja	25
7.1.3. Postupanje u slučaju sumnje na kršenje ili izbjegavanje mjera ograničavanja (članak 8. stavak 26. ZMO-a)	26
8. NADLEŽNA TIJELA ZA ODLUČIVANJE O ZAHTJEVIMA ZA Odstupanje I DRUGIM ZAHTJEVIMA	27
8.1. Izuzeća	27
8.2. Odstupanja	27
9. TIJELA NADLEŽNA ZA PROVOĐENJE NADZORA NAD PROVEDBOM MJERA OGRANIČAVANJA	30
9.1. Općenito	30
9.2. Podaci o kontakt točkama nadležnih tijela iz članka 13. ZMO-a	30
10. STALNA SKUPINA ZA PRIMJENU I PRAĆENJE PROVEDBE MJERA OGRANIČAVANJA	31

10.2. Sektorske smjernice (članak. 6. stavak. 4. ZMO-a)	31
10.3. Upute o primjeni pojedine odredbe ZMO-a ili pojedine mjere ograničavanja (članak 6. stavak. 5. ZMO-a)	31
Popis kontakt točaka nadležnih tijela.....	33

1. SVRHA SMJERNICA

Smjernice se donose temeljem čl. 6. st. 2. Zakona o mjerama ograničavanja (Narodne novine br. 133/23, u daljnjem tekstu ZMO), a njihova je svrha podizanje razine svijesti i jedinstvena primjena ZMO-a. Smjernice se odnose na sve obveznike provedbe ZMO-a.

Smjernice su namijenjene svim obveznicima primjene mjera ograničavanja u Republici Hrvatskoj (dalje u tekstu: RH) koji u svom djelokrugu primjenjuju mjere ograničavanja radi njihove što učinkovitije primjene.

Ove Smjernice ne mijenjaju niti zamjenjuju odredbe ZMO-a te je stoga prilikom razmatranja potrebno uzeti u obzir relevantne odredbe ZMO-a.

Vijeće Europske unije je objavilo dokument koji sadrži [najbolje prakse EU-a](#) za učinkovitu provedbu mjera ograničavanja (dalje u tekstu: Najbolje prakse EU-a), stoga se uz ove smjernice upućuje i na korištenje navedenog dokumenta Vijeća Europske unije. Na mrežnim stranicama Vijeća sigurnosti Ujedinjenih naroda (dalje u tekstu: Vijeća sigurnosti UN) objavljene su [međunarodne smjernice i standardi za provedbu mjera ograničavanja protiv terorizma](#), a korisne su i informacije o provedbi sankcija objavljene na mrežnim stranicama pojedinačnih odbora za sankcije Vijeća sigurnosti UN-a, te upućujemo i na njihovo korištenje

2. ŠTO SU MJERE OGRANIČAVANJA

Mjere ograničavanja (sankcije) su instrument diplomatske ili gospodarske prirode kojima se nastoje promijeniti aktivnosti ili politike poput kršenja međunarodnog prava ili ljudskih prava, ili politike koje ne poštuju vladavinu prava ili demokratska načela.

3. TKO DONOSI MJERE OGRANIČAVANJA

Mjere ograničavanja donosi Vijeće sigurnosti UN-a djelujući na temelju poglavlja VII Povelje Ujedinjenih naroda, Europska unija (dalje u tekstu: EU), a može ih donijeti i Vlada Republike Hrvatske (u daljnjem tekstu Vlada RH). Osim primjene mjera ograničavanja UN-a, EU i samostalno donosi mjere ograničavanja putem odluka i uredbi koje su obvezujuće u svim državama članicama EU. RH može uvesti mjere ograničavanja temeljem ZMO-a.

MJERE OGRANIČAVANJA PREMA REZOLUCIJAMA VIJEĆA SIGURNOSTI UN-a

Sukladno Povelji Ujedinjenih naroda, Vijeće sigurnosti UN-a usvaja mjere ograničavanja kroz rezolucije koje su obvezujuće za sve države članice Ujedinjenih naroda (dalje u tekstu UN) - [Sanctions | United Nations Security Council](#). Mjere ograničavanja usvojene od strane UN-a obvezujuće su za sve fizičke i pravne osobe i subjekte u RH od trenutka njihova donošenja.

MJERE OGRANIČAVANJA PREMA PRAVNIM AKTIMA EU

EU, osim mjera ograničavanja usvojenih od strane Vijeća sigurnosti UN-a, donosi i svoje autonomne mjere ograničavanja, Informacije o mjerama ograničavanja usvojenim od strane EU dostupne su na sljedećoj poveznici <https://sanctionsmap.eu/#/main>. Na navedenoj mrežnoj stranici omogućen je sveobuhvatan mehanizam pretraživanja te su dana detaljna objašnjenja

mjera ograničenja koje su na snazi. Konkretno, prikazane su vrste sankcija primjenjive za pojedino geografsko područje, dane su izravne poveznice na relevantne pravne akte te smjernice o primjeni sankcija. Dodatne informacije o sankcijama EU dostupne su i na sljedećim poveznicama- [Overview of sanctions and related resources - European Commission \(europa.eu\)](#), [How and when the EU adopts sanctions - Consilium \(europa.eu\)](#)

4. VRSTE MJERA OGRANIČAVANJA

Prema članku 4. stavku 2. ZMO-a mjere ograničavanja obuhvaćaju:

- ograničenje raspolaganja imovinom
- zabranu ulaska na državno područje RH ili zabranu tranzita preko državnog područja RH
- potpuni ili djelomični prekid gospodarskih odnosa
- potpuno ili djelomično ograničenje trgovine, uvoza, izvoza, provoza, pružanja usluga te poštanskog prometa, prometnih, elektroničkih i drugih komunikacija
- embargo na oružje i vojnu opremu
- prekid diplomatskih odnosa
- druge mjere u skladu s međunarodnim i europskim pravom

4.1. Ograničenje raspolaganja imovinom

Ograničavanje raspolaganja imovinom regulirano je člankom 4. stavcima od 4. do 8. ZMO-a. Mjerama ograničavanja raspolaganja imovinom smatra se:

1. zamrzavanje cjelokupne imovine i drugih gospodarskih izvora koji su u vlasništvu, posjedu ili na drugi način pripadaju subjektu prema kojem se mjere primjenjuju ili su pod njegovom kontrolom ili nadzorom te imovine i drugih sredstava pod zajedničkim ili neizravnim nadzorom subjekta prema kojem se mjere primjenjuju, te zamrzavanje financijskih sredstava i imovine koji proizlaze ili su nastali iz financijskih sredstava ili druge imovine u vlasništvu ili pod izravnom kontrolom subjekta prema kojem se mjere primjenjuju te financijskih sredstava ili druge imovine osobe koje djeluju u ime ili po nalogu subjekta prema kojem se mjere primjenjuju.

2. zabrana pristupa financijskim sredstvima i drugim gospodarskim izvorima e zabrana stavljanja na raspolaganje financijskih sredstava i gospodarskih izvora izravno ili neizravno subjektu prema kojem se mjere primjenjuju ili putem povezanih osoba koje djeluju u ime ili za račun subjekta.

Imovina i druga sredstava definirana su člankom 4. stavkom 3. ZMO-a, a zamrzavanje financijskih sredstava i zamrzavanje gospodarskih izvora posebno se razrađuju u članku 4. stavcima 5. i 6. ZMO-a.

U kontekstu ograničenja raspolaganja imovinom bitno je razumjeti i sljedeće pojmove:

Sredstva → „sredstva” znači financijska sredstva i povlastice bilo koje vrste, uključujući, ali ne isključivo:

- i. gotovinu, čekove, novčana potraživanja, mjenice, platne naloge i druge platne instrumente;
- ii. uložena sredstva u financijskim ustanovama ili drugim subjektima, stanje salda na računima, dugovanja i dužničke obveze;
- iii. vrijednosne papire i dužničke instrumente kojima se trguje javno ili privatno, uključujući udjele i dionice, potvrde o deponiranim vrijednosnim papirima, obveznice, mjenice, jamstva, zadužnice i ugovore o izvedenim financijskim instrumentima;
- iv. kamate, dividende ili druge prihode od imovine ili vrijednost koja je nastala ili je proizvod imovine;
- v. kredite, prava prijeboja, jamstva, jamstva da će ugovor biti izvršen prema ugovorenim uvjetima ili druge financijske obveze;
- vi. akreditive, teretnice, potvrde o prijenosu prava vlasništva; te
- vii. dokumente koji svjedoče o bilo kakvom udjelu u sredstvima ili financijskim izvorima.

Zamrzavanje financijskih sredstava → „zamrzavanje financijskih sredstava” znači sprečavanje svakog premještaja, prijenosa, izmjene ili upotrebe sredstava, pristupa sredstvima ili poslovanja sa sredstvima na bilo koji način koji bi za posljedicu imao bilo kakvu promjenu njihova opsega, iznosa, lokacije, vlasništva, posjedovanja, karaktera, odredišta ili drugu promjenu kojom bi se omogućila uporaba sredstava, uključujući upravljanje portfeljem.

Gospodarski izvori → „gospodarski izvori” znači imovina bilo koje vrste, bilo materijalna ili nematerijalna, pokretna ili nepokretna, koja ne predstavlja sredstva, ali se može koristiti za pribavljanje sredstava, robe ili usluga.

Zamrzavanje gospodarskih izvora → „zamrzavanje gospodarskih izvora” znači sprečavanje uporabe gospodarskih izvora s ciljem stjecanja sredstava, robe ili usluga na bilo koji način, uključujući, ali ne isključivo, prodaju, unajmljivanje ili stavljanje pod hipoteku.

Stupanje na snagu zamrzavanja imovine → zakonodavnim okvirom (primjerice, Uredbom EU) utvrđuje se provode li se transakcije započete prije stupanja na snagu mjera ograničavanja (konkretno zamrzavanja imovine). Ako nije propisan eksplicitni izuzetak, transakcije se ne provode, čak i ako su započete prije stupanja mjera ograničenja na snagu. Svaka suprotna ugovorna odredba je ništava.

Stavljanje na raspolaganje financijskih sredstava i gospodarskih izvora sankcioniranim osobama → stavljanje na raspolaganje financijskih sredstava i gospodarskih izvora sankcioniranim osobama može biti u nekoliko oblika te ga je Sud Europske unije široko protumačio. Na primjer, gospodarski izvori mogu se učiniti dostupnima putem plaćanja za robu i usluge, kao donacija, kako bi se sankcioniranoj osobi vratila (učinila dostupnim) sredstva prethodno pohranjena na temelju ugovora aranžmana. Okolnost da su gospodarski izvori stavljeni na raspolaganje uz plaćanje

naknade (koja bi u drugim okolnostima bila dozvoljena) stoga nije relevantna te su takvi aranžmani zabranjeni.

Kako bi se utvrdilo jesu li sredstva neizravno stavljena na raspolaganje sankcioniranim, osobama, najprije je potrebno utvrditi postoji li „vlasništvo”, „posjedovanje” ili „kontrola”. Ako je to slučaj, za stavljanje sredstava ili gospodarskih izvora na raspolaganje subjektima ili grupama koji nisu sankcionirani, ali su u vlasništvu ili pod kontrolom sankcionirane osobe, subjekta ili grupe, u načelu će se smatrati da se stavljaju neizravno na raspolaganje sankcioniranoj osobi, subjektu ili grupi bez obzira na broj posrednika, mjesto njihova boravišta i neovisno o postojanju pravno odvojenih ugovornih obveza. Čak i ako posrednik nije subjekt koji je u vlasništvu ili pod kontrolom sankcioniranih subjekata ili osoba, može, međutim, neizravno staviti na raspolaganje sredstva u korist sankcionirane osobe.

Fizičke i pravne osobe od kojih se zahtijeva provedba mjera ograničavanja odgovorne su za pružanje informacija potrebnih za utvrđivanje, od slučaja do slučaja primjenom pristupa zasnovanog na riziku, da dotična financijska sredstva ili gospodarske izvore sankcionirana osoba neće koristiti niti od njih imati koristi. Kriteriji koje treba uzeti u obzir uključuju, među ostalim:

- datum i prirodu ugovornih veza između dotičnih subjekata;
- relevantnost sektora djelatnosti nesankcioniranog subjekta za sankcioniranu osobu ili subjekt;
- obilježja sredstava ili gospodarskih izvora koji su stavljeni na raspolaganje, uključujući njihovu moguću praktičnu uporabu i jednostavnost prijenosa sankcioniranom subjektu ili osobi.
- ako se utvrdi da će sankcionirana osoba imati koristi od financijskih sredstava ili gospodarskih izvora ili da se takva sredstva ili izvori drže za račun sankcionirane osobe, takva sredstva ili izvori također se zamrzavaju.

Financijska se sredstava zamrzavaju kako bi se spriječilo njihovo premještanje, prijenos, izmjena ili upotreba, kao i pristup financijskim sredstvima ili poslovanje s financijskim sredstvima na način koji bi za posljedicu imao bilo kakvu promjenu količine, iznosa, lokacije, vlasništva, posjedovanja, naravi, odredišta ili drugu promjenu financijskih sredstava kojom bi se omogućila uporaba takvih sredstava.

Gospodarski se izvori zamrzavaju kako bi se spriječilo njihovo korištenje za stjecanje financijskih sredstava, robe ili usluga na bilo koji način te kako ne bi došlo do zaobilaženja zamrzavanja financijskih sredstava. Obveznici primjene mjera ograničavanja trebaju se stoga usredotočiti na sprječavanje sankcioniranih osoba ili subjekata u stjecanju financijskih ili ekonomskih koristi (npr. sredstava, dobara ili usluga) od gospodarskih izvora.

Primjena mjera ograničavanja ne predstavlja promjenu u vlasništvu zamrznutih sredstava i gospodarskih izvora i razlikuje se od primjene mjera oduzimanja imovinske koristi i oduzimanja predmeta propisanih Kaznenim zakonom¹.

¹ Kazneni zakon (NN 125/11, 144/12, 56/15, 61/15, 101/17, 118/18, 126/19, 84/21, 114/22, 114/23)

U načelu, ograničenje raspolaganja imovinom ne bi trebalo utjecati na imovinu i druge gospodarske izvore koji nisu u vlasništvu, posjedu, pod kontrolom ili nadzorom sankcioniranih osoba ili subjekata ili im na drugi način pripadaju.

Tako, na primjer, to ne obuhvaća imovinu i druge gospodarske izvore nesankcionirane osobe koja je poslodavac koji zapošljava sankcioniranu osobu, osim ako ih sankcionirana osoba ne posjeduje, kontrolira ili njima raspolaže. Isto tako, nisu obuhvaćeni imovina i drugi gospodarski izvori nesankcioniranog subjekta čija je pravna osobnost odvojena od sankcionirane osobe ili subjekta, osim ako ih sankcionirana osoba ili subjekt ne posjeduje, kontrolira ili njima ne raspolaže.

Primjeri mjera zamrzavanja imovine →

1. zabranjeno je terećenje zamrznutih računa;
2. odobravanje (uključujući obračun kamata) zamrznutih računa nije zabranjeno, ali se odobreni iznos također zamrzava;
3. prijenosi su blokirani u mjestu u kojem se nalaze u trenutku njihove identifikacije;
4. deponirani čekovi knjiže se na račune, a odgovarajući iznos je zamrznut;
5. čekovi na računima suspendirani su do odobrenja ili odbijanja;
6. deaktiviraju se kartice za podizanje gotovine i platne kartice;
7. poravnanje (uključujući prijeboj) je zabranjeno;
8. transakcije kupnje i prodaje su blokirane;
9. zabranjena je isporuka robe neovisno o već postojećim ugovornim obvezama;
10. sredstva od zajmova i kreditnih linija, primljena i još neisplaćena, više se neće odobravati ni isplaćivati.

Zamrzavanje i zatvaranje računa → treba napomenuti da zamrzavanje bankovnih računa ne nameće obvezu zatvaranja takvih računa.

Prijenos prava → nesankcionirani vjerovnik sankcionirane osobe ili subjekta, može bez odobrenja prenijeti na bilo koju nesankcioniranu osobu ili subjekt svoja financijska potraživanja prema sankcioniranoj osobi ili subjektu. Međutim, sankcioniranoj osobi, subjektu ili skupini uvrštenoj potrebno je odobrenje za prijenos financijskog potraživanja od bilo koje druge osobe, subjekta ili skupine na bilo koju drugu osobu.

Osnovni troškovi → osnovni troškovi definiraju se kao troškovi nužni za zadovoljenje osnovnih potreba određenih fizičkih ili pravnih osoba, subjekata ili skupina, a uključuju posebno plaćanja za hranu, najamninu ili hipoteku, lijekove i liječenje, poreze, premije osiguranja i komunalne naknade. Nadležno tijelo ocjenjuje svaki zahtjev od slučaja do slučaja kako bi utvrdilo mogu li se troškovi smatrati osnovnim.

Nepotrebni troškovi → nepotrebni troškovi (npr. brojne pretplate u istu svrhu, troškovi luksuza, nepotrebni putni troškovi) podliježu postupku prethodnog odobrenja i ocjenjuju se od slučaja do slučaja.

Troškovi povezani sa stvarnom i učinkovitom obranom sankcionirane osobe → mjere financijskih ograničavanja ne utječu na pravo na stvarnu i učinkovitu obranu. Uredbe EU sadrže posebne odredbe za oslobađanje sredstava namijenjenih isključivo za plaćanje opravdanih honorara i naknadu nastalih troškova povezanih s pružanjem pravnih usluga. Kako bi nadležno tijelo moglo utvrditi postoje li razlozi za oslobađanje sredstava, podnositelji zahtjeva moraju dostaviti:

- primjerak ovlaštenja za zastupanje koje je dao klijent;
- presliku javno dostupnih dokumenata koji se odnose na predmetni slučaj;
- u slučaju zahtjeva za naknadu troškova: preslike plaćenih računa;
- u protivnom, pregled utrošenog vremena i nastalih troškova (evidencija radnog vremena);
- preslike zrakoplovnih karata, potvrde o hotelskim troškovima i druge slične dokumente;
- preslike svih drugih relevantnih dokumenata.

Osobno korištenje gospodarskih izvora → osobno korištenje gospodarskih izvora (npr. život u vlastitom domu ili vožnja vlastitim automobilom) od strane određene sankcionirane osobe nije zabranjeno. Ukratko, imovina koja je prikladna samo za osobnu uporabu ili potrošnju i stoga je sankcionirana osoba ne može koristiti za dobivanje sredstava, robe ili usluga, nije obuhvaćena definicijom „gospodarskih izvora”. Stoga nije potrebno nikakvo ovlaštenje da ih se stavi na raspolaganje sankcioniranoj osobi. Domaća opskrba komunalnim uslugama poput plinovoda, električne energije, vode i telefonskih linija nije zabranjena uredbama EU-a. Ako korištenje gospodarskih izvora predstavlja gospodarsku djelatnost koja bi mogla dovesti do toga da sankcionirana osoba dobije sredstva, robu ili usluge (npr. ako sankcionirana osoba želi iznajmiti svoju kuću ili svoj automobil), to će zahtijevati prethodno odobrenje.

Pravo na rad → mjere ograničavanja ne utječu na pravo sankcionirane osobe na rad. Međutim, za plaćanje tog posla potrebno je odobrenje. Odobrenje u takvim okolnostima obično bi trebalo zahtijevati plaćanje na zamrznuti račun. Svako plaćanje u gotovini trebalo bi izričito odobriti. Odbitci za socijalno osiguranje i poreze mogu se odobriti na temelju izuzeća za osnovne troškove (vidjeti gore). Odobrenje je potrebno i za stavljanje na raspolaganje socijalnih davanja sankcioniranoj osobi (na primjer, naknade za nezaposlenost).

Sankcionirani pravni subjekti → Kada je pravna osoba uvrštena na sankcijski popis ili je utvrđena kontrola sankcionirane osobe nad pravnom osobom, njezino daljnje postojanje kao takvo nije zabranjeno. Međutim, zamrzavanje njene imovine utjecat će na njeno poslovanje i imati izravne posljedice za treće strane kao što su zaposlenici, vjerovnici i ostali koji možda nisu uzrokovali uvrštavanje subjekta na sankcijski popis. Poslovanje s takvim subjektom općenito će uključivati stavljanje na raspolaganje sredstava ili gospodarskih izvora te će stoga zahtijevati prethodno odobrenje. Kako bi se ponovno poslovalo bez ikakvih ograničenja, potrebno je subjekt brisati s popisa.

Pravne osobe pod vlasništvom ili kontrolom sankcionirane osobe mogu imati značajnu ulogu u EU tržišnom gospodarstvu ili u određenim specifičnim sektorima pa se u takvim slučajevima može podržati uvođenje vatrozida (*firewall*) kako bi se spriječilo sankcioniranu osobu u izvršavanju određenih prava povezanih s vlasništvom ili

kontrolom nad pravnim subjektom. Vatrozid donosi strukturnu promjenu u korporativnom upravljanju pravnog subjekta kako bi se maknulo sankcioniranu osobu iz svakodnevnih operacija i poslovnih odluka upravnih i nadzornih odbora pravnih subjekta i ostvarenih resursa i dobiti.

Prilikom uspostave vatrozida određeni minimalni zahtjevi trebaju biti uzeti u obzir. Da je riječ o pravnim subjektima koji djeluju u sektorima koji se smatraju bitnim kao što su proizvodnja hrane, lijekovi, kemikalije, upravljanje vodama. Te da se osigura da sankcionirana osoba nije uključena u svakodnevne poslovne odluke pravnog subjekta, da nema mogućnost ostvarenja utjecanja na pravni subjekt ili pristup resursima i dobiti.

Vlasništvo, posjedovanje i kontrola

Financijska sredstva i gospodarski izvori mogu također biti u vlasništvu pojedinaca ili subjekata koji nisu direktno uvršteni na sankcijski popis. Stoga valja ispitati pojmove „vlasništvo”, „posjedovanje” i „kontrola”. Svaki zahtjev za odobrenje ocjenjuje se na temelju ispunjenja kriterija vlasništva, posjedovanja i kontrole.

Vlasništvo → pravo na korištenje, uživanje i raspolaganje imovinom u cijelosti i slobodno podložno samo onim ograničenjima koja su propisana zakonom.

U slučaju **zajedničkog vlasništva** sankcionirane osobe i osobe koja nije sankcionirana, imovina se mora zamrznuti. Na osobi ili subjektu koji nije uvršten na sankcijski popis jest da zatraži odobrenje za uporabu takve zamrznute imovine i/ili razvrgnuće suvlasništva kako bi se njezin udio mogao odmrznuti. Zajedničko vlasništvo nad sredstvima ne pobija taj zahtjev osobe koja nije uvrštena na sankcijski popis da zatraži prethodno odobrenje, iako imovina treće strane kao takvo nije zamrznuta uredbama EU-a.

Posjedovanje → posjedovanje je faktična vlast nad predmetom nad predmetom, bez obzira na to je li neka osoba vlasnik predmeta ili ne. Osoba može biti u posjedu imovine, iako nije njezin vlasnik. Ako je posjednik sankcionirana osoba, imovinu bi trebalo zamrznuti u trenutku provedbe mjere ograničavanja, čak i ako osoba koja posjeduje imovinu nije njezin vlasnik.

Kontrola → kontrola je ili pravni pojam ili se utvrđuje temeljem činjenica. Kontrola je detaljnije pojašnjena u dijelu 4.1 Smjernica. Držanje ili kontrola trebali bi se tumačiti kao da obuhvaćaju sve situacije u kojima, bez vlasničkog prava, sankcionirana osoba ili subjekt može zakonito raspolagati ili prenositi financijska sredstva ili gospodarske izvore koje ne posjeduje, bez ikakve potrebe za prethodnim odobrenjem zakonskog vlasnika.

Mjere zamrzavanja ne zahtijevaju da osobe koje posjeduju ili kontroliraju gospodarske izvore u vlasništvu sankcionirane osobe ili subjekta vrata takve gospodarske izvore svojem vlasniku i nije potrebno odobrenje za nastavak takvog posjedovanja ili kontrole. Međutim, budući da su takva gospodarska sredstva zamrznuta, svaki novi ugovor u vezi s njihovom uporabom ili svako postupanje s njima zahtijeva prethodno odobrenje.

Vlasništvo i kontrola

Za potrebe primjene mjera ograničenja raspolaganja imovinom važno je shvaćanje i razlikovanje pojmova vlasništva i kontrole.

Vlasništvo

Smatra se da je pravna osoba ili subjekt u vlasništvu druge osobe ukoliko ta osoba ima više od 50% vlasničkih prava u subjektu ili pravnoj osobi ili posjeduje većinski udio.

Kontrola

Kriteriji koje treba uzeti u obzir prilikom procjene je li pravna osoba ili subjekt pod kontrolom druge osobe ili subjekta, odnosno prilikom procjene ima li fizička osoba kontrolu nad drugim osobom ili subjektom mogu između ostalog uključivati:

- (a) pravo ili ostvarivanje prava na imenovanje ili smjenjivanje većine članova administrativnog, upravnog ili nadzornog tijela pravne osobe ili subjekta;
- (b) imenovanje, isključivo na temelju korištenja nečijih glasačkih prava, većine članova administrativnih, upravnih ili nadzornih tijela neke pravne osobe ili subjekta koji su obnašali dužnost u ovoj i prošloj financijskoj godini;
- (c) samostalni nadzor temeljem sporazuma s ostalim dioničarima u nekoj pravnoj osobi ili subjektu, ili s članovima neke pravne osobe ili subjekta, nad većinom glasačkih prava dioničara ili članova u toj pravnoj osobi ili subjektu;
- (d) pravo na ostvarivanje prevladavajućeg utjecaja na neku pravnu osobu ili subjekt na temelju sporazuma zaključenog s tom pravnom osobom ili subjektom, ili na temelju odredbe u ugovoru o osnivanju ili statutu te pravne osobe ili subjekta, gdje pravo kojim je uređena ta pravna osoba ili subjekt, dozvoljava da ta pravna osoba ili subjekt bude predmetom takvog sporazuma ili odredbe;
- (e) ovlasti za ostvarivanje prava prevladavajućeg utjecaja iz točke (d), iako ta osoba nije izravni nositelj tog prava;
- (f) pravo na korištenje cjelokupne ili djelomične imovine neke pravne osobe ili subjekta;
- (g) upravljanje poslovima neke pravne osobe ili subjekta na jedinstvenoj osnovi uz istovremeno objavljivanje konsolidiranih izvješća;
- (h) solidarno preuzimanje financijskih obveza neke pravne osobe ili subjekta, ili pružanje jamstava toj pravnoj osobi ili subjektu;
- (i) zajedničko vlasništvo nad pokretninama sa fizičkom osobom;
- (j) punomoć ili slične ovlasti za zastupanje druge fizičke osobe, pomoću kojih fizička osoba može zatražiti prijenos sredstava kojima nije vlasnik (npr. punomoć po računu);
- (k) roditelj ili skrbnik koji upravlja računom maloljetnika ili osobe pod skrbništvom u skladu s važećim nacionalnim zakonodavstvom.

Ako je zadovoljen neki od navedenih kriterija smatra se da je osoba ili subjekt pod kontrolom druge osobe ili subjekta osim ako se može utvrditi suprotno i to za svaki slučaj zasebno.

Zadovoljavanje gore navedenih kriterija vlasništva ili kontrole može se osporavati za svaki slučaj zasebno.

Stavljanje sredstava na raspolaganje

Ako je vlasništvo ili kontrola uspostavljena u skladu s gore navedenim kriterijima, stavljanje na raspolaganje sredstava ili gospodarskih izvora neuvrštenim pravnim osobama ili subjektima koji su u vlasništvu ili pod kontrolom navedene osobe ili subjekta u načelu će se smatrati stavljanjem istih neizravno na raspolaganje potonjem, osim ako se može razumno utvrditi, od slučaja do slučaja korištenjem pristupa temeljenog na riziku, uzimajući u obzir sve relevantne okolnosti, uključujući dolje navedene kriterije, da se dotična sredstva ili gospodarski izvori neće koristiti od strane navedene osobe ili subjekta niti biti upotrijebljena u njihovu korist.

Kriteriji koje treba uzeti u obzir uključuju, između ostalog:

- (a) datum i prirodu ugovornih odnosa između dotičnih subjekata (na primjer, ugovori o prodaji, kupnji ili distribuciji);
- (b) relevantnost sektora djelatnosti neuvrštenog subjekta za uvršteni subjekt;
- (c) karakteristike sredstava ili gospodarskih izvora koji su stavljeni na raspolaganje, uključujući njihovu potencijalnu praktičnu upotrebu od strane subjekta koji je uvršten na burzu i lakoću prijenosa na njega.

Neće se smatrati da je gospodarski izvor bio u korist uvrštene osobe ili subjekta samo zato što ga koristi neuvrštena osoba ili subjekt za stvaranje dobiti koja bi mogla biti djelomično raspodijeljena uvrštenom dioničaru ili vlasniku poslovnog udjela.

Treba napomenuti da neizravno stavljanje sredstava ili gospodarskih izvora na raspolaganje osobama ili subjektima s popisa također može uključivati stavljanje na raspolaganje tih predmeta osobama ili subjektima koji nisu u vlasništvu ili pod kontrolom subjekata s popisa.

4.2. Zabrana ulaska sankcioniranih osoba na državno područje RH ili zabrana njihovog tranzita preko državnog područja RH

Zabrana ulaska na državno područje RH ili zabrana tranzita preko državnog područja RH predstavlja mjeru koja osobama protiv kojih je ta mjera ograničavanja usvojena treba onemogućiti da na bilo koji granični prijelaz i na bilo koji način uđu na državni teritorij RH, bilo s namjerom da na njemu borave ili da kroz njega samo prođu u tranzitu.

4.3. Potpuni ili djelomični prekid gospodarskih odnosa

Potpuni prekid gospodarskih odnosa znači potpuni prekid svih gospodarskih aktivnosti u odnosu na državu protiv koje je takva mjera uvedena. Djelomični prekid gospodarskih odnosa predstavlja prekid dijela gospodarskih aktivnosti u odnosu na državu protiv koje je takva mjera uvedena.

4.4. Potpuno ili djelomično ograničenje trgovine, uvoza, izvoza, provoza, pružanja usluga te poštanskog prometa, prometnih, elektroničkih i drugih komunikacija

Potpuno ograničavanje pojedinih gospodarskih aktivnosti znači potpuni prekid bilo koje od njih. Njihovo djelomično ograničavanje znači njihov prekid u pogledu pojedinih vrsta robe, usluga, prometa ili komunikacija. Pri obavljanju redovnih gospodarskih aktivnosti sa zemljama koje nisu u režimu mjera ograničavanja potrebno je posvetiti posebnu pažnju utvrđivanju krajnjeg korisnika, s ciljem da se redovito obavljanje gospodarskih aktivnosti ne koristi za izbjegavanje mjera ograničavanja.

4.5. Embargo na oružje i vojnu opremu

Embargo na oružje i vojnu opremu obuhvaća zabranu izvoza oružja i vojne opreme u zemlju protiv koje je uvedena ova mjera. Posebno je važno da pri izvozu u zemlje koje nisu u režimu mjera ograničavanja bude jasno naznačeno tko je krajnji korisnik, kako bi se izbjeglo da izvezeno oružje ili vojna oprema završe u zemlji protiv koje je ova mjera ograničavanja uvedena.

4.6. Prekid diplomatskih odnosa

Prekid diplomatskih odnosa znači povlačenje diplomatskog osoblja i zatvaranje diplomatskog predstavništva u državi protiv koje se ta mjera uvodi. Također, od takve se države traži da njezino diplomatsko osoblje napusti zemlju i zatvori svoje diplomatsko predstavništvo.

5. SUBJEKTI NA KOJE SE PRIMJENJUJU MJERE OGRANIČAVANJA

5.1. Općenito

Subjekti na koje se primjenjuju mjere ograničavanja su fizičke i pravne osobe, države, teritoriji i entiteti, organizacije i drugi subjekti na teret koji su su relevantnim dokumentima, EU, UN-a ili RH (sankcionirane osobe i subjekti) uvedene mjere ograničavanja.

5.2. Popisi subjekata na koje se primjenjuju mjere ograničavanja

Popis subjekata na koje se primjenjuju mjere ograničavanja sadržan je u konsolidiranim popisima EU i UN-a. Ovi popisi dostupni su na mrežnim stranicama Ministarstva vanjskih i europskih poslova.

[Konsolidirani popis EU](#)

[Konsolidirani popis UN](#)

5.3. Prava subjekata na koje se primjenjuju mjere ograničavanja

Kome se subjekti trebaju obratiti sa zahtjevom za odstupanje?

Subjekti na koje se primjenjuju mjere ograničavanja imaju pravo podnijeti zahtjev za izdavanje odobrenja za odstupanje. Zahtjev se upućuje pisanim/elektroničkim putem tijelu koje je sukladno članku 12. ZMO-a nadležno za rješavanje nadležno za odlučivanje o odstupanjima od primjene

pojedine mjere ograničavanja. Zahtjev se upućuje kontakt-točki za mjere ograničavanja nadležnog tijela iz članka 12. ZMO-a. U informativne svrhe, podaci o nadležnim tijelima za odstupanja i njihove kontakt točke dostupne u točki 8.2. ovih Smjernica smjernica, s tim da se podaci o kontakt točkama objavljuju na mrežnim stranicama tijela, te se subjekte upućuje da za najnovije informacije konzultiraju mrežne stranice nadležnog tijela.

Zahtjev za odstupanje mora sadržavati najmanje:

- Identifikacijske podatke podnositelja zahtjeva
- informacije o mjeri ograničenja za koju se traži odstupanje
- razloge zbog kojih se traži odstupanje
- pravnu osnovu za traženo odobrenje odstupanja
- razloge zbog kojih podnositelj zahtjeva smatra da bi za traženo odstupanje trebalo biti izdano odobrenje
- podupiruću dokumentaciju
- sve informacije o eventualnim sudskim postupcima koji se vode povodom predmeta
- informaciju o eventualne ranije podnesenim zahtjevima za odobrenje odstupanja
- ukoliko se zahtjev podnosi preko punomoćnika, punomoć.

Kome se subjekti trebaju obratiti u slučaju kada je na njih primijenjena određena mjera ograničavanja, a oni smatraju kako nisu osoba koja se nalazi na popisu (pogrešna identifikacija)?

O pogrešnoj identifikaciji (homonimi) radi se u sljedećim slučajevima:

- osoba ima isto ime i prezime/naziv kao uvrštena osoba, uključujući slučajeve u kojima se ime i prezime/naziv ne mogu razlikovati.
- osoba ima ime i prezime/naziv koje se neznatno razlikuje od imena i/ili prezimena/naziva sankcionirane osobe zbog moguće uporabe različitih abeceda.

U slučaju homonima prate se računi i suspendiraju sve transakcije na rok od deset radnih dana (vidi točku 7.1.1. ovih Smjernica pod Privremeno ograničavanje raspolaganja).

Sve fizičke i pravne osobe koje su suočene sa situacijom homonima moraju bez odgađanja prikupiti dodatne identifikacijske podatke prije donošenja bilo kakve odluke i voditi pisanu evidenciju o rezultatima svojih upita. Ako se nakon prikupljanja takvih identifikacijskih podataka može jasno dokazati da se ne radi o istoj osobi, nije potrebno kontaktirati Ministarstvo unutarnjih poslova.

U slučaju opravdane sumnje, fizičke i pravne osobe bi trebale privremeno suspendirati na rok od deset radnih dana (vidi točku 7.1.1. ovih Smjernica pod Privremeno ograničavanje raspolaganja) sve transakcije na računu dok se situacija ne razjasni u dovoljnoj mjeri. Ograničena dostupnost identifikacijskih podataka ne može sama po sebi opravdati poslovanje s uvrštenom osobom ili subjektom. Pri tome, nije dovoljno da su ime i prezime dotične osobe istovjetni

onima osobe uvrštene na popis kako bi se zaključilo da se radi o istoj osobi. Naprotiv, drugi identifikacijski podaci mogu jasno pokazati da se doista radi o dvije različite osobe. Na primjer, takvi identifikacijski podaci mogu otkriti drukčiju zemljopisnu lokaciju, različita zanimanja ili profesije, različite datume rođenja ili različite brojeve osobnih dokumenata.

U slučaju da je određena mjera primijenjena protiv fizičke osobe koja smatra da je došlo do pogrešno utvrđenog identiteta, ta fizička osoba će se zahtjevom obratiti obvezniku koji je primijenio određenu mjeru ograničavanja. Ako je obvezniku koji je primijenio određenu mjeru ograničavanja sporno je li klijent doista sankcionirana osoba/subjekt, trebao bi koristiti sve izvore koji su mu dostupni kako bi utvrdili identitet tog klijenta. Ako ne može riješiti upit, obveznik koji je primijenio određenu mjeru ograničavanja će se radi utvrđivanja točnog identiteta fizičke osobe obratiti ministarstvu nadležnom za unutarnje poslove

U slučaju da se radi o pravnoj osobi ili drugom subjektu koji smatra da je došlo do pogreške u utvrđivanju identiteta te pravne osobe odnosno drugog subjekta, obveznik koji je primijenio određenu mjeru ograničavanja će se na zahtjev dotične pravne osobe ili drugog subjekta, radi provjere i utvrđivanja njihova pravog identiteta, obratiti sudu ili drugom tijelu nadležnom za vođenje odgovarajućeg registra.

Nadležna tijela (ministarstvo nadležno za unutarnje poslove i općinski ili trgovački sudovi, te druga nadležna tijela) o utvrđenim činjenicama vezanim za utvrđivanje pravog identiteta obavještavaju obveznik koji je proveo mjeru ograničavanja i Stalnu skupinu, a obveznik koji je proveo mjeru ograničavanja dostavlja obavijest o utvrđenim činjenicama i opravdanosti zahtjeva fizičkoj ili pravnoj osobi odnosno drugom subjektu. Na dostavljenu obavijest o utvrđenim činjenicama o provjeri identiteta nije moguće uložiti žalbu, no moguće je pokrenuti sudski spor pred stvarno i mjesno nadležnim općinskim ili trgovačkim sudom.

Kada se radi o mjeri ograničavanja raspolaganja nekretninama ili poslovnim udjelima, koje primjenjuju općinski ili trgovački sudovi kroz rješenje o upisu zabilježbe u zemljišne knjige odnosno sudski registar, fizička i pravna osoba odnosno drugi subjekt koji smatra da je došlo do pogrešno utvrđenog identiteta može koristiti pravni lijek protiv rješenja o upisu zabilježbe u zemljišnu knjigu odnosno registar.

Brisanje sa sankcijskih popisa

Brisanje sa sankcijskih popisa primjereno je u onim slučajevima u kojima prestanu vrijediti kriteriji za uvrštenje na sankcijski popis. To uključuje situacije kao primjerice: ako postoji dokaz o pogrešnom uvrštenju na popis, ako je došlo do relevantne promjene u činjeničnom stanju, ako se pojave dodatni dokazi, ili ako dođe do smrti osobe ili likvidacije subjekta na popisu.

Brisanje sa sankcijskih popisa EU

Stalna skupina može, na temelju prikupljenih informacija, saznanja i analiza nadležnih ili drugih relevantnih tijela, utvrditi da su prestali razlozi za sankcioniranje fizičke ili pravne osobe i drugih subjekata sa sankcijskih popisa EU. U tom će slučaju Stalna skupina, uz suglasnost Vlade RH, putem ministarstva nadležnog za vanjske poslove predložiti brisanje sa sankcijskog popisa Vijeća EU.

Osobe i subjekti iz Republike Hrvatske mogu Stalnoj skupini podnijeti zahtjev za brisanje sa sankcijskih popisa EU na adresu:

Ministarstvo vanjskih i europskih poslova Republike Hrvatske
Za Stalnu skupinu za primjenu i praćenje provedbe mjera ograničavanja
Trg Nikole Šubića Zrinjskog 7-8, Zagreb
adresa elektroničke pošte: sankcije@mvep.hr

Fizičke i pravne osobe te drugi subjekti koji se nalaze na sankcijskim popisima također mogu zahtjev za brisanje sa sankcijskog popisa uputiti Vijeću EU na adresu:

Vijeće EU-a

Glavno tajništvo
175, Rue de la Loi
B-1048 Bruxelles – Belgija
sanctions@consilium.europa.eu

Posebni slučaj²:

Europska Komisija

„Mjere ograničavanja”
200, Rue de la Loi
B-1049 Bruxelles – Belgija

Brisanje sa sankcijskih popisa Vijeća sigurnosti UN-a

Zainteresirane fizičke ili pravne osobe ili drugi subjekti i s njima povezane osobe koje se nalaze na sankcijskim popisima Vijeća sigurnosti UN-a nad kojima se primjenjuju mjere ograničavanja mogu podnijeti obrazloženi zahtjev za brisanjem Stalnoj skupini putem ministarstva nadležnog za vanjske poslove.

Zahtjev se podnosi na adresu:

Ministarstvo vanjskih i europskih poslova Republike Hrvatske
Za Stalnu skupinu za primjenu i praćenje provedbe mjera ograničavanja
Trg Nikole Šubića Zrinjskog 7-8, Zagreb
adresa elektroničke pošte: sankcije@mvep.hr

² Uredba (EU) br. 881/2002 od 27. svibnja 2002., članak 7. i 7a

Zahtjev najmanje treba sadržavati:

- identifikacijske podatke podnositelja zahtjeva
- razloge zbog kojih se traži brisanje
- podupiruću dokumentaciju
- Sve informacije vezane uz eventualne sudske postupke koji se vode povodom predmeta
- informaciju o eventualno ranije podnesenim zahtjevima za brisanje
- ako se zahtjev podnosi preko punomoćnika, punomoć

Stalna skupina može na inicijativu zainteresirane fizičke ili prave osobe ili drugog subjekta kao i temeljem prikupljenih informacija, saznanja i analiza nadležnih tijela ili drugih relevantnih tijela, utvrditi da su prestali razlozi za sankcioniranje fizičke ili pravne osobe ili drugog subjekta uvrštenih na sankcijski popis Vijeća sigurnosti UN-a na temelju rezolucija 1267 (1999), 1718 (2006), 1737 (2006), 1989 (2011) i 1988 (2011).

U tom će slučaju Stalna skupina putem ministarstva nadležnog za vanjske poslove dostaviti Vladi RH na suglasnost prijedlog za ukidanje odluke o mjerama ograničavanja u odnosu na određene fizičke i pravne osobe i druge subjekte. Uz suglasnost Vlade RH, Stalna skupina će putem ministarstva nadležnog za vanjske poslove, predložiti brisanje sa sankcijskog popisa Vijeću sigurnosti UN-a.

Ministarstvo nadležno za vanjske poslove obavijestit će fizičku ili pravnu osobu ili drugi subjekt koji je na temelju članka 9. ZMO uvršten na sankcijski popis Vijeća sigurnosti UN-a prema Rezoluciji 1267 (1999) o njegovu pravu podnošenja zahtjeva za brisanje sa sankcijskog popisa Stalnoj skupini ili izravno Uredu pravobranitelja UN-a (Office of the Ombudsperson) ili prema ostalim sankcijskim režimima Središnjoj točki uspostavljenoj Rezolucijom 1730 (2006).

Za podnošenje zahtjeva za brisanje Uredu pravobranitelja (za sankcijski režim prema Rezoluciji Vijeća Sigurnosti UN 1267 (1999)) nije propisan format zahtjeva, no nužno je uključiti sve propisane potrebne podatke. Poželjno je da zahtjev bude na jednom od šest službenih jezika UN-a (arapski, kineski, engleski, francuski, ruski ili španjolski), no biti će prihvaćeni i oni na drugim jezicima. Adresa na koju se zahtjev šalje je:

United Nations

Mr. Richard Malanjum

Office of the Ombudsperson to the ISIL (Da'esh) and Al-Qaida Sanctions Committee

(DPPA)

UN PO Box 20

New York, NY 10017

United States of America

Tel: +1 212 963 2671

E-mail: ombudsperson@un.org

Zahtjev treba sadržavati:

- identifikacijske podatke podnositelja zahtjeva
- razloge zbog kojih se traži brisanje
- podupiruću dokumentaciju
- informacije o eventualno ranijim sudskim postupcima koji se vode povodom predmeta
- informacije o eventualno ranije podnesenim zahtjevima za brisanje
- ako se zahtjev podnosi preko punomoćnika, punomoć

Detaljnije na poveznici: [For Future Petitioners | United Nations Security Council](#)

Za sankcijske režime uspostavljene rezolucijama 751 (1992) i 1907 (2009) glede Somalije i Eritreje, 1518 (2003), 1533 (2004) glede Demokratske Republike Kongo, 1591 (2005) glede Sudana, 1636 (2005), 1718 (2006) glede Sjeverne Koreje, 1970 (2011) glede Libije, 1988 (2011), 2048 (2012) glede Gvineje-Bissau, 2127 (2013) glede Srednje Afričke Republike, 2140 (2014), 2206 (2015) glede Južnog Sudana, 2374 (2017) glede Malija, te 2653 (2022) glede Haitija, zahtjev se podnosi kontaktnoj točki uspostavljenoj Rezolucijom Vijeća sigurnosti UN-a 1730 (2006).

Adresa na koju se ovakav zahtjev upućuje je:

Focal Point for De-listing
Security Council Subsidiary Organs Branch
Room DC2 2034
United Nations
New York, N.Y. 10017
United States of America
Tel. +1 917 367 9448
Fax. +1 917 367 0460
Email: delisting@un.org

Na sljedećoj poveznici detaljno je pojašnjen postupak:

[Microsoft Word - Flowchart DL process ENGLISH Word \(un.org\)](#)

[Brisanje sa sankcijskih popisa na temelju odluke Vlade RH temeljem Rezolucije 1373 \(2001\) Vijeća sigurnosti UN](#)

Fizičke ili pravne osobe odnosno drugi subjekti i s njima povezane osobe nad kojima se na temelju odluke Vlade RH primjenjuju mjere ograničavanja na osnovi Rezolucije 1373 (2001) Vijeća sigurnosti UN-a mogu putem ministarstva nadležnog za vanjske poslove podnijeti obrazloženi zahtjev Stalnoj skupini za njihovim brisanjem.

Zahtjev se podnosi na adresu:

Ministarstvo vanjskih i europskih poslova Republike Hrvatske
Za Stalnu skupinu za primjenu i praćenje provedbe mjera ograničavanja
Trg Nikole Šubića Zrinjskog 7-8, Zagreb

adresa elektroničke pošte: sankcije@mvep.hr

Zahtjev najmanje treba sadržavati:

- identifikacijske podatke podnositelja zahtjeva
- razloge zbog kojih se traži brisanje
- podupiruću dokumentaciju
- informacije o eventualno ranijim sudskim postupcima koji se vode povodom predmeta
- informacije o eventualno ranije podnesenim zahtjevima za brisanje
- ako se zahtjev podnosi preko punomoćnika, punomoć

Stalna skupina će, na inicijativu zainteresirane fizičke ili pravne osobe odnosno drugog subjekta, te na temelju prikupljenih informacija, saznanja i analiza nadležnih tijela ili drugih relevantnih tijela, u slučaju opravdanosti zahtjeva za brisanjem, putem ministarstva nadležnog za vanjske poslove predložiti Vladi RH ukidanje odluke o mjerama ograničavanja u odnosu na te određene fizičke i pravne osobe i druge subjekte. Također, Stalna skupina može, na temelju prikupljenih informacija, saznanja i analiza nadležnih ili drugih relevantnih tijela, utvrditi da su prestali razlozi za primjenu mjera ograničavanja u odnosu na određene fizičke ili pravne osobe i druge subjekte, te će tada putem ministarstva nadležnog za vanjske poslove predložiti Vladi RH ukidanje odluke o mjerama ograničavanja u odnosu na te određene fizičke i pravne osobe i druge subjekte.

Ministarstvo nadležno za vanjske poslove obavijestit će fizičku ili pravnu osobu ili drugi subjekt prema kojemu su na temelju članka 10. ZMO uvedene mjera ograničavanja sukladno Rezoluciji 1373 (2001) Vijeća sigurnosti Ujedinjenih naroda o njegovu pravu podnošenja zahtjeva za ukidanje takvih mjera.

Pravni lijekovi

Protiv uredbe EU-a

Sud Europske unije

L - 2925 Luksemburg

https://curia.europa.eu/jcms/jcms/T5_5133/en/

Opći sud Europske unije odlučuje o zahtjevu za poništenje akta kojim se uvode financijske mjere ograničavanja. Žalbu na presudu Općeg suda saslušava Sud Europske unije (SEU).

Valja istaknuti da poništenje akata kojima se uvode mjere ograničavanja (protiv osobe, subjekta, skupina ili tijela) stupa na snagu tek nakon presude Općeg suda, osim ako je to izričito navedeno u presudi. Učinci svih akata koji su poništeni u prvom stupnju zadržavaju se do isteka roka za podnošenje žalbe Sudu Europske unije (dva mjeseca i deset dana od obavijesti o presudi). Tijekom tog razdoblja

nadležna institucija Unije može ispraviti utvrđene povrede i donijeti nove mjere ograničavanja u odnosu na fizičke i pravne osobe, subjekte ili skupine na koje se poništenje odnosi. Alternativno, nadležne institucije mogu podnijeti žalbu, u kojem slučaju mjere ograničavanja ostaju na snazi do ishoda žalbe. Nakon navedenog razdoblja od dva mjeseca i deset dana, ako institucije Unije ne podnesu žalbu i ako se povrede koje je utvrdio Opći sud ne isprave, mjere ograničavanja protiv te osobe ili subjekta prestaju.

Besplatna pravna pomoć u postupcima pred Općim sudom Europske unije

Kako bi se osigurao učinkovit pristup pravosuđu, pravna pomoć odobrava se za postupke pred Općim sudom Europske unije. Pravna pomoć pokriva, u cijelosti ili djelomično, troškove pravne pomoći i zastupanja odvjetnika u postupku pred Općim sudom. Opći sud snosi te troškove. Svaka fizička osoba koja zbog svojih financijskih okolnosti u cijelosti ili djelomično ne može podmiriti gore navedene troškove ima pravo na pravnu pomoć. Njihova financijska situacija procjenjuje se uzimajući u obzir objektivne čimbenike kao što su prihod, kapital i obiteljska situacija. Besplatna pravna pomoć odbija se ako se tužba za koju je podnesen zahtjev čini očito nedopuštenom ili očito neutemeljenom.

Zahtjev za besplatnu pravnu pomoć može se podnijeti prije ili nakon podnošenja tužbe Općem sudu. Prijava se ne podnosi putem odvjetnika.

Zahtjevu za besplatnu pravnu pomoć moraju biti priloženi svi podaci i popratna dokumentacija koji omogućuju ocjenu financijske situacije podnositelja zahtjeva, kao što je potvrda nadležnog nacionalnog tijela kojom se potvrđuje njegova financijska situacija.

Ako je tužba podnesena prije podnošenja tužbe Općem sudu, tužitelj mora ukratko navesti predmet predložene tužbe, činjenično stanje predmeta i argumente u prilog tužbi. Zahtjevu se u tu svrhu prilažu popratna dokumentacija.

Više informacija dostupno je na sljedećoj mrežnoj stranici:

https://curia.europa.eu/jcms/jcms/Jo2_7039/en/

6. POVEZANE OSOBE

Identifikacija povezanih osoba od velike je važnosti jer je je imovina osoba u odnosu na koje su uvedene mjere ograničavanja često formalno u vlasništvu trećih osoba koje su s njima povezane na jedan ili više načina, te se nalaze *de facto* pod njihovom kontrolom. Utvrđivanjem povezanosti, nakon čega povezana osoba dolazi pod mjere pod kojima se nalazi i sankcionirana osoba ili subjekt kao i osnovna osoba protiv koje su mjere uvedene, osigurava se provođenje mjera ograničavanja u potpunosti, te se onemogućuje njihovo zaobilaženje.

Povezana osoba je ona osoba koja izravno ili neizravno putem jednoga ili više posrednika ima kontrolu nad subjektom obuhvaćenim mjerama ili je pod njegovom kontrolom.

Obveznici primjene mjera ograničavanja dužni su posebno uzeti u obzir da se pravna osoba koja je u vlasništvu ili pod kontrolom sankcionirane osobe ili subjekta ne mora nužno nalaziti na sankcijskom popisu te su stoga dužni utvrditi je li pravna osoba ili subjekt pod kontrolom sankcionirane osobe ili subjekta.

Kriteriji koje treba uzeti u obzir prilikom procjene je li pravna osoba ili subjekt pod kontrolom druge osobe ili subjekta, odnosno prilikom procjene ima li fizička osoba kontrolu nad drugom osobom ili subjektom detaljnije su pojašnjeni u poglavlju 4.1. ovih Smjernica.

Obveznici su dužni do najveće moguće mjere samostalno utvrditi je li riječ o povezanim osobama, te u slučaju utvrđivanja kontrole, provesti mjere ograničenja i prema kontroliranoj osobi (osim u slučaju primjene odstupanja od mjere ograničavanja temeljem odobrenja nadležnog tijela). Nadalje, kada obveznici sumnjaju na to da se radi o povezanim osobama, odnosno o osobama koje kontroliraju sankcionirane osobe, također mogu primijeniti ovlast iz članka 8. stavka 19. ZMO-a, te privremeno (najdulje na deset radnih dana) ograničiti raspolaganje gospodarskim izvorima i financijskim sredstvima. Ako obveznici po isteku roka od deset radnih dana utvrde da su gospodarski izvori, financijska sredstva ili određena osoba pod kontrolom sankcionirane osobe, te posljedično predmetom mjera ograničavanja, dužni su primijeniti tu mjeru ograničavanja. Ako obveznici po isteku roka od deset radnih dana ne utvrde da su gospodarski izvori, financijska sredstva ili određena osoba pod kontrolom sankcionirane osobe, prestaje privremeno ograničenje raspolaganja gospodarskim izvorima i financijskim sredstvima.

Nakon što obveznici provedu sve korake potrebne da do najveće moguće mjere samostalno utvrde je li riječ o povezanim osobama, a isto ne uspiju sa sigurnošću utvrditi, ali i dalje postoji razumna sumnja da je ipak riječ o povezanim osobama, o tome obavještavaju Stalnu skupinu na sljedeću adresu:

Ministarstvo vanjskih i europskih poslova Republike Hrvatske
Za Stalnu skupinu za primjenu i praćenje provedbe mjera ograničavanja
Trg Nikole Šubića Zrinjskog 7-8, Zagreb
adresa elektroničke pošte: sankcije@mvep.hr

7. OBVEZNICI PRIMJENE MJERA OGRANIČAVANJA U SKLADU SA ZMO

7.1. Obveze obveznika postupanja u skladu s odredbama ZMO-a

ZMO člankom 8. stavkom 1. ZMO-a određuje kako su sve fizičke i pravne osobe, tijela državne uprave i svi drugi subjekti (obveznici primjene mjera ograničavanja) dužni postupati u skladu s odredbama ZMO-a. Ovakvim izričajem jasno se propisuje kako su obveznici primjene mjera ograničavanja sve fizičke i pravne osobe i tijela javne vlasti u RH. Fizičke osobe koje obavljaju registriranu djelatnost, pravne osobe, tijela državne uprave i drugi subjekti dužni su bez odgode osigurati izravnu primjenu mjera ograničavanja u svom djelokrugu. Izravna primjena znači da su obveznici primjene

mjera ograničavanja dužni u svom radu provjeravati posluju li na bilo koji način sa subjektom protiv kojeg su uvedene mjere ograničavanja, te, ukoliko uoče da se o takvom subjektu radi, određenu mjeru izravno primijeniti. Članak 8. stavak 3. ZMO-a detaljno razrađuje ovlasti tijela državne uprave i pravnih osoba s javnim ovlastima.

Nakon stupanja na snagu mjere ograničavanja imaju prednost nad svim ugovornim obvezama koje su preuzete prije stupanja na snagu određene mjere ograničavanja. Tako se mjere ograničavanja primjenjuju bez obzira na bilo kakva prava dodijeljena ili obaveze preuzete bilo kojim ugovorom koji je stupio na snagu prije njihovog stupanja na snagu te isključuju dovršenje aktivnosti kojima se provode ugovori sklopljeni prije njihovog stupanja na snagu.

U svrhu osiguranja pravovremene primjene mjera ograničavanja, obveznici su dužni redovito i u realnom vremenu pratiti promjene sankcijskih popisa te integrirati postupke za provedbu mjera ograničavanja u vlastite poslovne modele. Ne postoji jedinstven model primjene mjera ograničavanja koji bi odgovarao svim obveznicima. Svaki obveznik dužan je uspostaviti model primjene mjera ograničavanja primjeren svom djelokragu rada i kompleksnosti poslovanja. U situacijama kompleksnih poslovnih modela biti će nužno uspostaviti automatizirane provjere sankcijskih popisa.

Kada se sankcije ukinu u cijelosti ili u odnosu na određene sankcionirane osobe ili subjekte, odnosno kada Vijeće sigurnosti UN-a i/ili Vijeće EU odluče ukinuti sankcije, ukida se i primijenjena mjera ograničavanja. Obveznici primjene mjera ograničavanja dužni su odluku o prestanku mjere ograničavanja provesti samostalno i bez odgode.

7.1.1. Primjena mjera

Ograničenje raspolaganja imovinom

Sve fizičke i pravne osobe, tijela državne uprave i drugi subjekti dužni su bez odgode i bez prethodne obavjesti primijeniti mjeru ograničavanja raspolaganja imovinom ukoliko je ta imovina u vlasništvu, posjedu ili na drugi način pripada subjektu na koji se mjere primjenjuju ili su pod njegovom kontrolom ili nadzorom. Za primjenu za primjenu mjere ograničavanja raspolaganja određenom vrstom imovine nadležni su općinski i trgovački sudovi (nekretnine i poslovni udjeli), te pojedina državna tijela kako je propisano u članku 8. stavku 3. ZMO-a.

U poglavlju 4.1. ovih Smjernica pojašnjena je svrha zamrzavanja financijskih sredstava i gospodarskih izvora te je istaknuto da zamrzavanje obuhvaća sva sredstva i gospodarske izvore koji pripadaju ili su u vlasništvu sankcioniranih osoba i subjekata kao i ona koja takve osobe ili subjekti posjeduju ili kojima raspolažu.

Subjekt koji provodi zamrzavanje dužan je osigurati da se zamrznutim financijskim sredstvima ili gospodarskim izvorima ne upravlja na način da nepotrebno gube vrijednost.

Kamate ili drugi prihodi koji proizlaze iz zamrznutog računa mogu se knjižiti na račun pod uvjetom da takva sredstava moraju biti odmah zamrznuta.

Subjekti nad kojima se provodi nadzor primjene mjera ograničavanja dužni su procese dokumentirati u cilju očuvanja dokaza o provjeri osoba u odnosu na važeće sankcijske liste.

Ako podaci o sankcioniranoj osobi ili subjektu sadrže samo ime te osobe ili naziv subjekta, u praksi može doći do problema pri njihovom točnom utvrđivanju jer može doći do velikog broja mogućih prepoznatih osoba ili subjekata. Zbog toga je važno utvrditi dodatne podatke za identifikaciju, primjerice za fizičke osobe - datum i mjesto rođenja, druga imena, nacionalnost, adresu, identifikacijski broj ili broj putovnice i sl., a za pravne osobe puno ime, registrirano sjedište i sl.

Obveza primjene ograničenja raspolaganja imovinom samostalno i bez odgode

Sve fizičke i pravne osobe i drugi subjekti dužni su kontinuirano pratiti mrežnu stranicu ministarstva nadležnog za vanjske poslove, a na kojoj se bez odgode objavljuje informacija o stupanju na snagu mjera ograničavanja iz članka 4. stavka 1. ZMO-a, i prestanku njihova važenja, zajedno s poveznicom na važeće sankcijske popise Vijeća sigurnosti UN-a i Vijeća EU, kao i poveznicom na mjere ograničavanja iz članka 4. stavka 1. točaka 3. i 4. ZMO-a.

Ministarstvo nadležno za vanjske poslove također ovu informaciju bez odgode šalje kontakt točkama nadležnih tijela iz članaka 8., 12. i 13. ZMO-a, koji tu informaciju također bez odgode prenose na svojim mrežnim stranicama, a tijela iz članka 8. ZMO-a bez odgode provode mjere ograničavanja.

Kako bi se obveznicima primjene mjera ograničenja olakšala provedba, te kako bi se osigurala primjena mjera ograničenja Republici Hrvatskoj bez odgode, ministarstvo nadležno za vanjske poslove vodi u elektroničkom obliku bazu podataka o mjerama ograničavanja (u izradi, predviđeno dovršenje svibanj 2024.) koja sadrži ažurirane mjere iz članka 4. stavka 1. ZMO-a i koja je dostupna na mrežnim stranicama ministarstva nadležnog za vanjske poslove, a koju obveznici mogu preuzimati u strojno čitljivom obliku.

Navedeni podaci dostupni su ovdje:

- Objave: <https://mvep.gov.hr/vanjska-politika/medjunarodne-mjere-ogranicavanja/22955>
- elektronička baza podataka: u izradi – predviđeno dovršenje svibanj 2024.

U odnosu na mjere ograničenja raspolaganja imovinom obveznici su dužni redovito i u realnom vremenu pratiti promjene sankcijskih popisa (dodavanje pravnih i fizičkih osoba i drugih subjekata na popis, kao i njihovo brisanje s popisa), a po objavi informacije na mrežnim stranicama ministarstva nadležnog za vanjske poslove o stupanju na snagu mjera ograničavanja iz članka 4. stavka 1. ZMO-a dužni su bez odgode:

- provesti provjeru ažuriranih popisa te popise usporediti sa imovinom koju drže te poslovnim i ostalim odnosima koje potencijalno imaju s osobama koje se nalaze na popisima

- osigurati zamrzavanje imovine osoba koje se nalaze na popisima te provesti zahtijevano ograničenje odnosno zabranu poslovanja sa sankcioniranom osobom
- obavijestiti ministarstvo nadležno za vanjske poslove o provedenom zamrzavanju imovine (vidi dio 7.1.2. ovih Smjernica).

Ovisno o poslovnom modelu obveznika te načinu praćenja mjera ograničavanja koji je uspostavljen kod obveznika, obveznici mogu učitati elektroničku bazu podataka koja je dostupna na mrežnim stranicama ministarstva nadležnog za vanjske poslove te sadrži ažurirane sankcijske popise, te je koristiti kod vlastitih automatiziranih obrada podataka (provjere).

Kako bi obveznici na vrijeme bili obaviješteni o ažuriranjima sankcijskih popisa, mrežne stranice ministarstva nadležnog za vanjske poslove sadrže funkcionalnost (besplatne) registracije za primanje obavijesti o promjenama sankcijskih popisa (objave stupanja na snagu mjera ograničavanja i ažuriranja sankcijskih popisa). Od obveznika koji ne koriste vlastita rješenja za automatske provjere sankcijskih popisa ili komercijalna rješenja koje nude treće strane, očekuje se da se registriraju za primanje ovakvih obavijesti.

Upute za korištenje funkcionalnosti registracije nalaze se ovdje: u izradi – predviđeno dovršenje svibanj 2024.

Upute za preuzimanje elektroničke baze podataka nalaze se ovdje: u izradi – predviđeno dovršenje svibanj 2024.

Obavješćivanje sankcionirane osobe o zamrzavanju imovine

Fizičkim i pravnim osobama od kojih se zahtijeva provedba mjera ograničavanja savjetuje se da po primjeni mjere ograničavanja obavijeste sankcioniranu osobu ili osobe prema kojoj je primijenjena mjera.

- Privremeno ograničavanje raspolaganja

Fizičke osobe koje obavljaju registriranu djelatnost, pravne osobe, tijela državne uprave i drugi subjekti mogu privremeno ograničiti raspolaganje gospodarskim izvorima i financijskim sredstvima kada je nužno provjeriti podatke o određenoj osobi ili sredstvima, uključujući pribavljanje dodatnih podataka, informacija i dokumentacije u zemlji i inozemstvu ili kada postoje razlozi za sumnju da su gospodarski izvori, financijska sredstva ili određena osoba predmetom mjera ograničavanja. Ako navedeni obveznici po isteku roka od deset radnih dana utvrde da su gospodarski izvori, financijska sredstva ili određena osoba predmetom mjera ograničavanja, dužni su primijeniti tu mjeru ograničavanja.

Gospodarski subjekti ne bi trebali ulaziti u poslovni odnos s bilo kojom osobom ili subjektom čiji identifikacijski podaci potpuno odgovaraju dostupnim identifikacijskim podacima za sankcioniranu osobu ili subjekt, osim ako je jasno da nije riječ o sankcioniranoj osobi ili subjektu. Poslovanje sa sankcioniranom osobom ili subjektom ne može se opravdati ograničenom dostupnošću podataka za identifikaciju.

Obveza primjene prestanka mjere ograničenja raspolaganja imovinom samostalno i bez odgode

Na mrežnoj stranici ministarstva nadležnog za vanjske poslove bez odgode se objavljuje informacija o stupanju na snagu mjera ograničavanja iz članka 4. stavka 1. ZMO-a, zajedno s poveznicom na važeće sankcijske popise Vijeća sigurnosti UN-a i Vijeća EU, kao i poveznicom na mjere ograničavanja iz članka 4. stavka 1. točaka 3. i 4. ZMO-a. Ovi podaci uključuju i podatke o brisanju osoba sa sankcijskih popisa, uključujući i obavijesti o brisanju sa sankcijskih popisa na temelju odluke Vlade RH temeljem Rezolucije 1373 (2001) Vijeća sigurnosti UN-a.

Kao što obveznici putem mrežne stranice ministarstva nadležnog za vanjske poslove i funkcionalnosti pretplate i ažurirane elektroničke baze podataka dobivaju podatke o ažuriranju sankcijskih popisa (u smislu dodavanja osoba na sankcijske popise), tako istim putem dobivaju podatke i o brisanju osoba sa sankcijskih popisa. Navedeni podaci dostupni su ovdje:

- Objave: <https://mvep.gov.hr/vanjska-politika/medjunarodne-mjere-ogranicavanja/22955>
- elektronička baza podataka: u izradi – planirano dovršenje svibanja 2024.

U odnosu na mjere ograničenja raspolaganja imovinom te situaciju u kojoj se određene osobe brišu sa sankcijskih popisa, obveznici su dužni redovito i u realnom vremenu pratiti promjene sankcijskih popisa, a po objavi informacije o brisanju osoba sa sankcijskih popisa na mrežnim stranicama ministarstva nadležnog za vanjske poslove, dužni su bez odgode:

- provesti provjeru ažuriranih popisa te popise usporediti sa podacima o sankcioniranim osobama prema kojima su proveli mjeru zamrzavanja imovine,
- bez odgode odmrznuti imovinu osoba koje su brisane sa sankcijskih popisa te revidirati provedena ograničenja odnosno zabrane poslovanja s takvim osobama
- obavijestiti ministarstvo nadležno za vanjske poslove o provedenom odmrzavanju imovine (vidi dio 7.1.2. Smjernica).

Ovisno o poslovnom modelu obveznika te načinu praćenja mjera ograničavanja koji je uspostavljen kod obveznika, obveznici mogu učitati elektroničku bazu podataka koja je dostupna na mrežnim stranicama ministarstva nadležnog za vanjske poslove te sadrži ažurirane sankcijske popise, te je koristiti kod vlastitih automatiziranih obrada podataka (provjere), a kako bi se utvrdilo jesu li osobe prema kojima su proveli mjere zamrzavanja imovine još uvijek prisutne na sankcijskim popisima.

Obavješćavanje prethodno sankcionirane osobe o odmrzavanju imovine

Fizičkim i pravnim osobama od kojih se zahtijeva provedba mjera ograničavanja savjetuje se da po prestanku primjene mjere ograničavanja obavijeste osobu ili osobe prema kojoj je prethodno primijenjena mjera, a u slučaju kada se osoba brisala sa sankcijskog popisa.

Zabrana ulaska sankcioniranih osoba na državno područje RH ili zabrana njihovog tranzita preko državnog područja RH

Za primjenu ove mjere primarno je nadležno Ministarstvo unutarnjih poslova, koje će u slučaju da osoba protiv koje je uvedena ova mjera ograničavanja pokuša ući na državni teritorij Republike Hrvatske takav pokušaj spriječiti bez obzira o kojoj se vrsti graničnog prijelaza radilo. Također, osobama protiv kojih je uvedena ova mjera ograničavanja neće biti odobreno izdavanje viza.

Potpuni ili djelomični prekid gospodarskih odnosa

Za primjenu ove mjere primarno je nadležno Ministarstvo vanjskih i europskih poslova.

Potpuno ili djelomično ograničenje trgovine, uvoza, izvoza, provoza, pružanja usluga te poštanskog prometa, prometnih, elektroničkih i drugih komunikacija

Za primjenu ove mjere ograničavanja u pogledu uvoza, izvoza i provoza primarno je nadležna Carinska uprava čiji su djelatnici u obavljanju svog svakodnevnog posla dužni pratiti sve važeće mjere ograničavanja koje se tiču pojedinih proizvoda ili pojedine vrste proizvoda, te spriječiti bilo kakav uvoz, izvoz ili provoz.

Za primjenu ove mjere u pogledu pružanja usluga, nadležno je svako tijelo koje sukladno svom djelokrugu i ovlastima nadzire ili regulira uslužne djelatnosti u RH. Ta su tijela pružateljima usluga unutar svog djelokruga dužna, ukoliko se mjera ograničavanja odnosi na usluge koje oni pružaju, promptno komunicirati da je pružanje određene usluge nužno odbiti.

Embargo na oružje i vojnu opremu

Za primjenu ove mjere primarno je nadležno Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja koje je koordinator Povjerenstva za robu vojne namjene. Ukoliko je prema nekoj državi uvedena ova mjera, za izvoz oružja ili vojne opreme u takvu državu Povjerenstvo za robu vojne namjene neće izdavati odobrenja.

Također, djelatnici Carinske uprave će u sklopu obavljanja svojih dužnosti motriti da ne dolazi do protupravnog izvoza takve robe.

Prekid diplomatskih odnosa

Za primjenu ove mjere primarno je nadležno Ministarstvo vanjskih i europskih poslova, koje će izvršiti mjeru upućivanjem obavijesti državi s kojom se diplomatski odnosi prekidaju i od nje zatražiti da svoje diplomatsko predstavništvo zatvori i diplomatsko osoblje povuče, te će izvršiti potrebne radnje za zatvaranje diplomatskog predstavništva RH i povlačenja diplomatskog osoblja.

7.1.2. Obavještavanja

Prema članku 8. stavku 24. ZMO-a svi obveznici dužni su o primjeni mjera ograničavanja bez odgađanja, a najkasnije sljedeći radni dan, izvijestiti Ministarstvo vanjskih i europskih poslova, koje vodi Zbirku podataka o mjerama ograničavanja,

fizičkim i pravnim osobama i drugim subjektima na koje se mjere ograničavanja odnose. Zbirka podataka uspostavljena je Odlukom Vlade RH, u čijem se prilogu nalazi i obrazac za izvješćivanje. Obrazac treba poslati na adresu elektroničke pošte sankcije@mvep.hr.

[Odluka o uspostavi, sadržaju i korištenju Zbirke podataka o mjerama ograničavanja, fizičkim i pravnim osobama i drugim subjektima na koje se mjere ograničavanja odnose \(nn.hr\)](#)

Osim izvješćivanja Ministarstva vanjskih i europskih poslova, obveznici su o primijenjenoj mjeri dužni izvijestiti i nadzorno tijelo iz članka 13. ZMO-a koje je zaduženo za nadzor nad takvim subjektom.

Obveznici koje sukladno ZMO-a nadzire Hrvatska narodna banka sve obavijesti u skladu člankom 8. stavkom 24. ZMO-a dostavljaju na adresu elektroničke pošte sankcije@hnb.hr.

Obveznici koje sukladno ZMO-a nadzire Financijski inspektorat sve obavijesti u skladu člankom 8. stavkom 24. ZMO-a dostavljaju na adresu elektroničke pošte sankcije.fi@mfin.hr.

Obveznici koje sukladno ZMO-a nadzire Hrvatska agencija za nadzor financijskih usluga sve obavijesti u skladu sa člankom 8. stavkom 24. ZMO-a dostavljaju na adresu elektroničke pošte sankcije@hanfa.hr.

Osim navedenih obveza, postoji dužnost obavješćivanja drugog relevantnog tijela ako je takva obveza propisana uredbom EU (članak 8. stavak 25. ZMO).

Objava informacija o stupanju na snagu mjera ograničavanja

Ministarstvo nadležno za vanjske poslove objavljuje bez odgode na [svojoj](#) mrežnoj stranici informaciju o stupanju na snagu mjera ograničavanja s poveznicom na važeće sankcijske popise, te o istom izvještava kontakt-točke nadležnih tijela sukladno članku 7. stavku 6. ZMO-a.

Kontakt točke nadležnih tijela dužne su na svojim mrežnim stranicama objaviti i održavati ažuriranu poveznicu na mrežnu stranicu iz članka 7. stavka 3. ZMO-a.

7.1.3. Postupanje u slučaju sumnje na kršenje ili izbjegavanje mjera ograničavanja (članak 8. stavak 26. ZMO-a)

Svi obveznici postupanja po ZMO-u dužni su o okolnostima koje upućuju na mogućnost kršenja ili izbjegavanja mjera ograničavanja, uključujući i kada postoji sumnja na to da se mjere ograničavanja krše ili izbjegavaju posredstvom povezanih osoba, ili kada su u posjedu informacija koje bi nadležnim tijelima bile potrebne za provođenje mjera ograničavanja, bez odlaganja, odnosno najkasnije prvog radnog dana nakon saznanja za njihovo postojanje dostaviti takve podatke i informacije nadležnom tijelu koje je sukladno članku 8. ZMO zaduženo za provođenje takvih mjera ograničavanja.

Očekuje se da obveznici samostalno i bez odgode primjene mjere ograničavanja u dijelu koji je pod njegovom kontrolom (primjerice, imovina sankcionirane osobe koju obveznici drže). Međutim, članak 8. stavak 26. ZMO-a odnosi se na prijave nadležnim tijelima koja su zadužena za provedbu mjera ograničavanja. Taj stavak se prvenstveno odnosi na situacije kada obveznici postupanja imaju informacije koje bi tim tijelima omogućile da primjene mjere ograničavanja u sklopu svoje nadležnosti, primjerice kroz prijavu informacija koja bi omogućila ministarstvu nadležnome za promet da identificira i zamrzne plovilo u vlasništvu sankcionirane osobe.

Kada se radi o mogućnosti kršenja ili izbjegavanja mjera ograničavanja, obveznike se upozorava da je riječ o kaznenom djelu koje se sukladno odredbama Kaznenog zakona prijavljuje se nadležnim tijelima kaznenog progona (DORH, MUP).

8. NADLEŽNA TIJELA ZA ODLUČIVANJE O ZAHTJEVIMA ZA ODSUPANJE I DRUGIM ZAHTJEVIMA

8.1. Izuzeća

ZMO u članku 4. stavku 10. propisuje kako su izuzeća od primjene mjera ograničavanja postupanja za koja nije potrebno odobrenje nadležnog tijela budući da je takvo izuzeće propisano pravnim aktom kojim su uvedene mjere ograničavanja. Kada obveznik primjene određene mjere utvrdi kako je u pravnom aktu kojim se određena mjera ograničavanja uvodi konkretno izuzeće propisano, on će ga primijeniti bez da se od nadležnog tijela traži odobrenje.

To i jest glavna razlika između izuzeća i odstupanja. Za razliku od izuzeća, koja su izričito propisana u pravnim aktima kojima je mjera ograničavanja uvedena, za odstupanja su potrebna odobrenja nadležnih tijela koja ista donose sukladno kriterijima propisanim u pravnim aktima kojima je mjera ograničavanja uvedena.

8.2. Odstupanja

8.2.1. Podaci o kontakt točkama nadležnih tijela za izdavanje odobrenja za odstupanje od primjene pojedine mjere ograničavanja iz članka 4. stavka 2. točaka od 1. do 3. i od 5. do 7. ZMO-a kao i za izdavanje drugih potrebnih odobrenja u vezi s primjenom tih mjera ograničavanja te odlučivanje o drugim zahtjevima fizičkih i pravnih osoba u vezi s primjenom tih mjera:

1. za ograničenje raspolaganja gospodarskim izvorima i financijskim sredstvima

a. plovila i pomorski objekti – ministarstvo nadležno za promet

b. zrakoplovi – ministarstvo nadležno za promet

c. željeznička vozila – ministarstvo nadležno za promet

d. registrirana i označena vozila – ministarstvo nadležno za unutarnje poslove

- e. civilno oružje – ministarstvo nadležno za unutarnje poslove
 - f. nekretnine – ministarstvo nadležno za pravosuđe
 - g. poslovni udjeli i dionice – ministarstvo nadležno za pravosuđe
 - h. financijska sredstva – ministarstvo nadležno za financije
2. za zabranu ulaska na državno područje RH ili zabranu tranzita preko državnog područja RH – ministarstvo nadležno za unutarnje poslove
 3. za potpuni ili djelomični prekid gospodarskih odnosa – ministarstvo nadležno za vanjske poslove – sankcije@mvep.hr
 4. za embargo na oružje i vojnu opremu – ministarstvo nadležno za gospodarstvo.

8.2.2. Podaci o kontakt točkama nadležnih tijela za izdavanje odobrenja za odstupanje od primjene pojedine mjere ograničavanja iz članka 4. stavka 2. točke 4. ZMO-a i za odlučivanje o drugim potrebnim odobrenjima u vezi s primjenom tih mjera ograničavanja te odlučivanje o zahtjevima fizičkih i pravnih osoba u vezi s primjenom tih mjera ograničavanja:

1. za trgovinu, uvoz, izvoz, provoz i usluge – ministarstvo nadležno za gospodarstvo
2. za prometne komunikacije – ministarstvo nadležno za promet
3. za poštanski promet i elektroničke komunikacije – Hrvatska regulatorna agencija za mrežne djelatnosti - sankcije@hakom.hr.

Za postupanja tijela iz točke 8.2.2. ovih Smjernica za robu s dvojnomo namjenom o odstupanjima odlučuje ministarstvo nadležno za vanjske poslove.

Vrijeme obrade

Nadležna tijela iz točke 8.2.1. Smjernica o svojoj odluci obavješćuju podnositelje zahtjeva u najkraćem mogućem roku. Međutim, vrijeme obrade ovisi o složenosti zahtjeva i statusu predmeta. Nepotpune prijave neće se obrađivati dok se ne zaprimi sva potrebna dokumentacija. Nadalje, ovisno o složenosti predmeta, često su potrebna dodatna savjetovanja između nadležnih tijela, unutar nadležnih tijela i sa službama Europske komisije.

Popratni dokumenti/obrasci

Podnositelji zahtjeva podnose zahtjev za odobravanjem odstupanja korištenjem obrasca koji je dostupan na mrežnim stranicama nadležnih tijela iz točke 8.2.1. Smjernica.

Može li se primjerak odobrenja poslati trećim osobama?

Neovisno o primjenjivim pravilima o povjerljivosti i čuvanju poslovne tajne, podnositelji zahtjeva mogu prosljediti primjerak odobrenja trećim stranama koje su očito povezane s transakcijom. Potrebno je savjetovati se s nadležnim tijelom koje je izdalo odobrenje prije prosljeđivanja dokumenta strankama koje nisu očito povezane s

transakcijom (na primjer, stranim državnim tijelima). U slučaju sumnje potrebno je savjetovati se s nadležnim tijelom koje je izdalo odobrenje.

Izmjena i valjanost odobrenja

Odobrenja se izdaju na temelju informacija i dokumenata podnesenih tijekom postupka podnošenja zahtjeva. Iz toga slijedi da su podnositelji zahtjeva obvezni a) izvještavati nadležno tijelo koje je izdalo odobrenje o svim promjenama koje bi mogle izmijeniti parametre ocjene na temelju kojih je izdano odobrenje i prema potrebi (b) podnijeti novi zahtjev sa svim potrebnim i/ili korisnim popratnim dokumentima i informacijama. Ako je odobrenje izdano na temelju informacija koje se pokazuju netočnima, odobrenje se smatra ništavim. U slučaju promjene okolnosti na temelju kojih je izdano odobrenje, nadležnim tijelom koje je izdalo odobrenje može povući ili izmijeniti odobrenje.

Brisanje osobe i/ili subjekta za koji je izdano odobrenje sa sankcijskih popisa

U slučaju brisanja sa sankcijskog popisa osobe i/ili subjekta za koji je izdano odobrenje, više nije potrebno zahtijevati odobrenje za obavljanje transakcija koje uključuju tu osobu i/ili subjekt. Odobrenje stoga prestaje važiti na datum stvarnog brisanja s popisa.³ Preporučuje se čuvati presliku odobrenja i svu dokumentaciju povezanu s tim u slučaju inspekcija ili upita koji se odnose na razdoblje tijekom kojeg je odobrenje još uvijek valjano.

Što učiniti ako je odobrenje odbijeno?

Nadležno tijelo navodi razloge odbijanja. U slučaju odbijanja podnositelju zahtjeva strogo je zabranjeno izvršiti transakcije za koje je zatraženo odobrenje odstupanja. Međutim, ako podnositelj zahtjeva želi da nadležno tijelo preispita svoju odluku, mora dostaviti analizu na temelju novih činjenica i informacija te dostaviti svu relevantnu dokumentaciju.

Razno

Uredno formuliran zahtjev za odobrenje u kontekstu posebnog režima mjera ograničavanja ne oslobađa podnositelja zahtjeva od obveze podnošenja prethodne obavijesti ili dobivanja prethodnog odobrenja, što bi moglo biti predviđeno drugim zakonodavstvom koje se ne odnosi na mjere ograničavanja, bilo na nacionalnoj ili europskoj razini.

Postupkom odobravanja ne osporava se potreba za redovnim postupcima za utvrđivanje valjanosti potraživanja prema sankcioniranoj osobi ili subjektu, a odobrenje ne daje pravo vlasništva.⁴

³Vidi i odjeljak „pravna sredstva“.

⁴Vidjeti „mjere ograničavanja (sankcije) – Ažuriranje najboljih praksi EU-a za učinkovitu provedbu mjera ograničavanja“, odjeljak B (mjere financijskog ograničavanja), XI (Smjernice pri razmatranju zahtjeva za izuzeće), stavak 82.

Zahtjevi ili upiti koji se odnose na mjere ograničenja koje izriču druge države članice ili treće zemlje nisu u nadležnosti nadležnih tijela RH; podnositelji zahtjeva trebali bi se stoga obratiti nadležnim tijelima tih država članica ili trećih zemalja.

9. TIJELA NADLEŽNA ZA PROVOĐENJE NADZORA NAD PROVEDBOM MJERA OGRANIČAVANJA

9.1. Općenito

Nadzorna tijela odgovorna su za nadzor nad učinkovitom provedbom mjera ograničavanja od strane subjekata koje nadziru te su dužna provoditi mjere kojima se osigurava usklađenost subjekata koje nadziru.

9.2. Podaci o kontakt točkama nadležnih tijela iz članka 13. ZMO-a

Nadzorna tijela nad provedbom mjera su:

1. Porezna uprava za nadzor provedbe mjera ograničavanja kod subjekata koje nadzire u skladu s propisom kojim je regulirano sprječavanje pranja novca i financiranje terorizma
2. Financijski inspektorat za nadzor provedbe mjera ograničavanja kod subjekata koje nadzire u skladu s propisom kojim je regulirano sprječavanje pranja novca i financiranje terorizma – sankcije.fi@mfin.hr
3. Carinska uprava za provođenje nadzora nad uvozom, izvozom i provozom roba koje su predmet mjera ograničavanja
4. Hrvatska narodna banka za nadzor provedbe mjera ograničavanja kod subjekata koje nadzire u skladu s propisom kojim je regulirano sprječavanje pranja novca i financiranje terorizma – sankcije@hnb.hr
5. Hrvatska agencija za nadzor financijskih usluga za nadzor provedbe mjera ograničavanja kod subjekata koje nadzire u skladu s propisom kojim je regulirano sprječavanje pranja novca i financiranje terorizma, te kod ostalih subjekata kojima Hrvatska agencija za nadzor financijskih usluga izdaje odobrenje za rad sukladno posebnim propisima – sankcije@hanfa.hr
6. Hrvatska regulatorna agencija za mrežne djelatnosti za nadzor provedbe mjera ograničavanja kod operatora elektroničkih komunikacijskih mreža i usluga te davatelja poštanskih usluga, u skladu s propisima kojima su uređene elektroničke komunikacije i poštanske usluge - sankcije@hakom.hr
7. Državni inspektorat za nadzor provedbe mjere ograničavanja trgovine
8. Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture za nadzor provedbe mjera ograničavanja kod subjekata koje nadzire u skladu s propisima kojima su uređene prometne komunikacije
9. Visoki trgovački sud Republike Hrvatske za nadzor provedbe mjera ograničavanja kod trgovačkih sudova koji provode upis u sudski registar

10. županijski sudovi za nadzor provedbe mjera ograničavanja kod općinskih sudova koji provode upis u zemljišne knjige.

10. STALNA SKUPINA ZA PRIMJENU I PRAĆENJE PROVEDE MJERA OGRANIČAVANJA

10.1. Stalna skupina je tijelo osnovano Odlukom Vlade RH sa zadaćom primjene i praćenja provedbe mjera ograničavanja. Stalna skupina zadužena je za usuglašavanje stajališta, koordinaciju i praćenje zajedničkih politika i aktivnosti u postizanju strateških i operativnih ciljeva u području provođenja mjera ograničavanja, donošenje procedura i općenitih smjernica, te po potrebi preporuka i mišljenja o primjeni mjera ograničavanja.

10.2. Sektorske smjernice (članak. 6. stavak. 4. ZMO-a)

Nadležna tijela mogu u cilju ujednačavanja opsega i sadržaja politika, kontrola i postupaka za provođenje ZMO-a donositi sektorske smjernice za obveznike iz svoje nadležnosti. Takve sektorske smjernice biti će objavljene na mrežnim stranicama tijela koje ih je donijelo, te na mrežnim stranicama ministarstva nadležnog za vanjske poslove.

10.3. Upute o primjeni pojedine odredbe ZMO-a ili pojedine mjere ograničavanja (članak 6. stavak. 5. ZMO-a)

Pojedini obveznici primjene primarno se s upitima obraćaju:

- ako se radi o tumačenju politika, kontrola i postupaka za provođenje mjera ograničavanja iz članka 15. ZMO-a, tijelima nadležnim za nadzor (kontakt točkama navedene u dijelu 9.2. ovih Smjernica), za one obveznike za koje su člankom 13. ZMO-a propisana nadležnost nadzornog tijela,
- ako se radi o tehničkim pitanjima kod provedbe mjera ograničavanja, nadležnim tijelima iz članka 8. ZMO-a, sukladno podjeli nadležnosti iz tog članka, ovisno o području za koje se traži tehnička uputa
- ako se radi o tehničkim pitanjima kod provedbe zamrzavanja financijske imovine, nadzornim tijelima iz članka 13. ZMO-a, sukladno podjeli nadležnosti iz tog članka, ovisno o području za koje se traži tehnička uputa
- ako se radi o općenitom tumačenju odredbi ZMO-a, ministarstvu zaduženom za vanjske poslove
- ako se radi o pitanjima u svezi izdavanju odobrenja za odstupanja, nadležnim tijelima iz članka 12. ZMO-a, sukladno podjeli nadležnosti iz tog članka

Nadležna tijela, uz moguću suradnju s drugim tijelima, daju odgovor na navedene upite. U slučaju potrebe, pitanje mogu staviti pred Stalnu skupinu kako bi se pitanje raspravilo

i donijelo mišljenje, temeljem kojeg onda nadležno tijelo može na upit obveznika odgovoriti.

Obveznici primjene upućuju se da ne postavljaju upite u odnosu na teme koje su već pokriveno:

- ovim Smjernicama
- objavljenim često postavljanim pitanjima i odgovorima EK
- kroz Najbolje prakse EU-a
- kroz međunarodne smjernice i standarde za provedbu mjera ograničavanja protiv terorizma.

Ako se radi o povezanim osobama u smislu dijela 6. ovih Smjernica, nakon što obveznici provedu sve korake potrebne da do najveće moguće mjere samostalno utvrde je li riječ o povezanim osobama, a isto ne uspiju sa sigurnošću utvrditi, ali i dalje postoji razumna sumnja da je ipak riječ o povezanim osobama, o tome obavještavaju Stalnu skupinu i Državno odvjetništvo Republike Hrvatske, te se u tom smislu takva obavijest ne smatra upitom.

Kada se radi o mogućnost kršenja ili izbjegavanja mjera ograničavanja, obveznike se upozorava da je riječ o kaznenom djelu, a koje se sukladno odredbama Kaznenog zakona prijavljuje nadležnim tijelima kaznenog gonjenja (DORH, MUP), te nadležna tijela iz ZMO-a za iste ne zaprimaju upite.

Popis kontakt točki nadležnih tijela

- Ministarstvo vanjskih i europskih poslova – sankcije@mvep.hr
- Ministarstvo financija
 - Općenito - sankcije@mfin.hr
 - Carinska uprava - sankcije@carina.hr
 - Porezna uprava - sankcije@porezna-uprava.hr
 - Financijski inspektorat - sankcije.fi@mfin.hr
- Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja - sankcije@mingor.hr
- Ministarstvo obrane - upravaM1@morh.hr
- Ministarstvo unutarnjih poslova - sankcije@mup.hr
- Ministarstvo pravosuđa i uprave - sankcije@mpu.hr
- Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture - restrictions@pomorstvo.hr
- Hrvatska regulatorna agencija za mrežne djelatnosti - sankcije@hakom.hr
- Hrvatska narodna banka - sankcije@hnb.hr
- Hrvatska agencija za nadzor financijskih usluga - sankcije@hanfa.hr